

Göçmen gençler için bağımlılık önleme modeli: Bavul

Giriş

Göçle ilişkili stres, ayrımcılık ve destek sistemlerinin bozulması, gençler arasında bağımlılık riskini artırmaktadır. Ancak mevcut önleme programları, göç, travma ve kimlik gelişiminin kesişimini kültürel olarak duyarlı şekilde ele almada yetersiz kalmaktadır. Bu makale, travma bilgili, hak temelli ve genç merkezli bir yaklaşıma dayanan, güçlü yönleri vurgulayan Bavul modelini sunmaktadır. Model, 13-18 yaş arası göçmen gençler için düşük dil yükü ve yüksek deneyimsel katılım ile tasarlanmış olup, psikolojik sağlamlık, stres tepkilerinin normalleştirilmesi, yaşam becerileri, kimlik oluşumu ve eleştirel düşünmeyi bütünleştirmektedir.

Araştırma Tasarımı ve Yöntemler

Bavul modeli, akademik araştırma, sivil toplum ve kamu hizmeti deneyimini birleştiren bir konsorsiyum tarafından geliştirilmiştir. Model, travma bilgili, gelişimsel olarak duyarlı ve kültürel olarak kapsayıcı bir çerçeve temelinde sekiz modülden oluşmaktadır: Bağımlılıklara Giriş, Travma ve Stresi Anlama, Psikolojik Sağlamlık ve Başa Çıkma Becerileri, Kültürel Geçişte Kimlik Gelişimi, Eleştirel Düşünme, Sağlık ve İyi Oluş, Yaşam Becerileri ve Haklarını Bilme. Modüller, etkileşimli öğrenme, yansıtıcı hikaye anlatımı ve yaratıcı grup etkinlikleri yoluyla uygulanmaktadır. Modelin temel ilkeleri arasında yargılayıcı olmayan kolaylaştırıcılık, kültürel duyarlılık ve eylemlilik yoluyla güçlendirme yer almaktadır. Uygulama, okul ve okul dışı ortamlarda esnek olacak şekilde tasarlanmıştır.

Bulgular

Bavul modeli, göçmen gençlerin bağımlılık riskini azaltmak için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Model, risk faktörlerini ele alırken gençlerin güçlü yönlerine odaklanmaktadır. Travma ve stres modülü, tepkileri normalleştirerek duygu düzenlemeyi desteklemektedir. Kimlik modülü, çift kültürlülüğü bir güç olarak yeniden çerçevelemektedir. Eleştirel düşünme modülü, akran baskısı ve medya etkisine karşı bilinçli karar vermeyi teşvik etmektedir. Yaşam becerileri modülü, yürütücü işlevleri ve iletişimi geliştirmektedir. Haklar modülü, savunuculuk ve kendi kendine yetkiyi güçlendirmektedir. Model, düşük dil yükü ve yüksek deneyimsel katılım ile kapsayıcılığı sağlamaktadır. Esnek modüler yapı, farklı bağlamlara uyarlamaya olanak tanımaktadır. Modelin beklenen uzun vadeli sonuçları arasında uyumsuz davranışlarda azalma, travma tepkilerinin normalleşmesi, psikolojik sağlamlıkta artış, öz güven, bilinçli karar verme ve güçlenme yer almaktadır.

Sonuç

Bavul modeli, göçmen gençler için kültürel olarak duyarlı, travma bilgili ve güçlü yönleri vurgulayan yenilikçi bir bağımlılık önleme çerçevesidir. Model, okul ve okul dışı ortamlarda esnek uygulama potansiyeli ile ölçeklenebilirlik sunmaktadır. Politika yapıcılarının, bu tür travma bilgili ve hak temelli modelleri ulusal eğitim ve sosyal entegrasyon politikalarına entegre etmeleri önerilmektedir. Gelecek araştırmalar, modelin farklı dil gruplarında ve gerçek dünya ortamlarında etkililiğini test etmeye odaklanmalıdır. Bavul, göçmen gençlerin kırılganlıklarını direnç ve sosyal uyum fırsatlarına dönüştürme potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: ergen, göçmen, bağımlılık, önleme, psikolojik sağlamlık